

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE CULTURĂ ȘI ISTORIE MILITARĂ

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI
INSTITUTUL DE ISTORIE

COHORTA

REVISTĂ DE ISTORIE MILITARĂ
nr. 2, 2013

REVISTĂ ȘTIINȚIFICĂ FONDATĂ ÎN 1999

CHIȘINĂU-2013

Colegiul de redacție:
dr. Vitalie CIOBANU, redactor-șef

Coordonator:
mem. cor AȘM. dr. hab. prof. univ. Demir DRAGNEV

Membrii colegiului:
dr. hab. Valentin TOMULEȚ
dr. Gheorghe COJOCARU
dr. Ion GUMENĂI
dr. Constantin MANOLACHI
dr. Cornel ȚUCĂ (România)
dr. Vladimir MISCHEVCA
dr. Ioszeff HOLLO (Ungaria)
cerc. șt. Valeriu RUSU
cerc. șt. Eduard OHLADCIUC
cerc. șt. Sergiu MUNTEANU
cerc. șt. Gheorghe BĂLAN
cerc. șt. Iurie LIȘMAN
cerc. șt. Alexandru MORARU

Recenzenți oficiali:
dr. hab. Nicolae ENCIU
dr. Ion XENOFONTOV
cerc. șt. Sergiu CATARAGA

Secretar responsabil:
dr. Sergiu BACALOV

lectori: *Valentina COSMESCU, Alexandru COSMESCU*

paginare și copertă: *Ecaterina RUSSU*

traducere: *Natalia CODREANU*

Articolele sunt recenzate.

Autorii poartă întreaga responsabilitate pentru conținutul textelor.

S U M A R

STUDII ȘI COMUNICĂRI

<i>Valentin CONSTANTINOV</i> Bătălia de la Hotin din anul 1621. Cauze și acțiuni strategice de dinaintea confruntării	5
<i>Ion XENOFONTOV</i> Binefăcători, inclusiv din domeniul militar, ai mănăstirii Japca	17
<i>Sergiu BACALOV</i> Activitatea militară a unor moldoveni în Rusia. Cazul neamului Abaza	28
<i>Nicolae ENCIU</i> Basarabia în anii Primului Război Mondial. Contribuții la istoria adoptării și abrogării legilor excepționale ale Imperiului țarist din 2 februarie și 13 decembrie 1915	53
<i>Dinu POȘTARENCU</i> Totuși, în care casă din Chișinău a locuit Gherman Pântea?	62
<i>Ștefan BOLDIȘOR</i> Securitatea colectivă – 1936, începutul unui sfârșit	65
<i>Mariana ȚĂRANU</i> Întețirea politicii sovietice de teroare asupra basarabenilor în ajunul războiului sovieto-german	75
<i>Pavel MORARU</i> Testarea porumbeilor-voiajori, în interesul comunicațiilor militare românești, în anii celui de-al Doilea Război Mondial	80
<i>Sergiu MUNTEANU, Eduard OHLADCIUC</i> Formarea și activitatea Ministerelor de Securitate și de Interne în RSSM (1945-1950)	84

RECENZII ȘI PREZENTĂRI

20 de ani de la conflictul nistrean	91
<i>Larisa NOROC, Igor SOFRONESCU</i> Din activitatea tinerilor istorici	94
<i>Sergiu BACALOV</i> Noi documente privind istoria RSS Moldovenești	98
<i>Sergiu MUNTEANU, Eduard OHLADCIUC</i>	

IN MEMORIAM

Gheorghe Buzatu (1939-2013)	101
<i>Alexandru MORARU</i>	

CONTENTS

STUDIES AND COMMUNICATIONS

<i>Valentin CONSTANTINOV</i> The battle of Hotin (1621). Causes and strategical actions before confrontation	5
<i>Ion XENOFONTOV</i> Benefactors (including members of the military) of the Japca monastery	17
<i>Sergiu BACALOV</i> The military activity of some moldovans in Russia. The case of the Abaza family	28
<i>Nicolae ENCIU</i> Bessarabia during the First World War. Contributions to the history of adoption and repeal of exceptional laws of the Tsarist Empire from 2 February and 13 December 1915	53
<i>Dinu POȘTARENCU</i> Anyway, in which house from Chisinau Gherman Pântea was living?	62
<i>Ștefan BOLDIȘOR</i> Collective security – 1936, the beginning of an end	65
<i>Mariana ȚĂRANU</i> The escalation of terror Soviet policy on Bessarabians on the eve of the Soviet-German war	75
<i>Pavel MORARU</i> The test of messenger-pigeons for the convenience of Romanian military communications during the Second World War	80
<i>Sergiu MUNTEANU, Eduard OHLADCIUC</i> The creation and activity of security and internal affairs ministries in MSSR (1945-1950)	84

REVIEWS

20 years from the Transnistrian conflict	91
<i>Larisa NOROC, Igor SOFRONESCU</i> The activity of young historians	94
<i>Sergiu BACALOV</i> New documents regarding the history of Moldovan SSR	98
<i>Sergiu MUNTEANU, Eduard OHLADCIUC</i>	

IN MEMORIAM

Gheorghe Buzatu (1939-2013)	101
<i>Alexandru MORARU</i>	

Sergiu BACALOV*

ACTIVITATEA MILITARĂ A UNOR MOLDOVENI ÎN RUSIA. CAZUL NEAMULUI ABAZA

Neamul nobililor Abaza (Abăza¹) a apărut pe arena social-politică, militară și economică a Țării Moldovei încă în secolul al XVII-lea. Reprezentanții Abăzeștilor (Niculae Abaza, Andrei Abaza, Ilie Abaza, Ion Abaza, Simion Abaza ș.a.) au deținut diverse dregătorii în aparatul de stat, funcții care nu comportau caracter militar: clucer, stolnic, paharnic, vornic de poartă, vornic de Botoșani etc². Destinul Abăzeștilor din Țara Moldovei și a ramurii plecate în Rusia i-a preocupat pe mulți cercetători, care au evidențiat aspecte inedite sau mai puțin cunoscute din genealogia și istoria acestui neam boieresc moldovenesc³.

* Sergiu Bacalov, doctor în istorie, Centrul de Cultură și Istorie Militară.

¹ În secolele XVII-XVIII, în documentele interne ale Țării Moldovei numele de neam al Abăzeștilor a fost ortografiat „Abăza” sau „Abâza”, mai rar „Abaza”. În Rusia, descendenții lui Ilie Abăza, precum și urmașii acestora, s-au numit „Abaza”. Deoarece studiul nostru se referă îndeosebi la ramura rusă a Abăzeștilor, în text vom utiliza forma „Abaza”, sub care au acceptat să fie cunoscuți în Rusia reprezentanții acestui neam boieresc moldovenesc, formă care s-a încetățenit și în literatura de specialitate.

² Sergiu Bacalov, *Boierimea Țării Moldovei la mijlocul secolului al XVII-lea – începutul secolului al XVIII-lea. Studiu istorico-genealogic*, Chișinău, 2012, § IV.4, Neamurile boierești mici de origine străină. Cazul neamului Abăzeștilor, p. 398-415.

³ Demir Dragnev, Andrei Eșanu, *Familia Abaza în Rusia. Noi contribuții documentare* // Anuarul Institutului de Istorie „A.D. Xenopol”, V, Iași, 1993, 1-2, p. 671-678; Demir Dragnev, Andrei Eșanu, *Date inedite despre urmașii vornicului Ilie Abăza în Rusia* // Revista de Istorie a Moldovei, Chișinău, 1994, Nr. 2, p. 3-9; Ștefan S. Gorovei, *Vechi însemnări genealogice ale familiei Abaza* // Arhiva Genealogică, I (VI), Iași, 1994, 1-4, p. 163-170; Sorin Iftimi, *Abăzeștii din sudul Moldovei* // Arhiva Genealogică, III (IX), 1997, nr. 3-4, p. 215-222; Mihai D. Sturdza, *Familii boierești din Moldova și Țara Românească. Enciclopedie istorică, genealogică și biografică*, vol. I, Abaza – Bogdan, București, 2004, p. 38-41; Sergiu Bacalov, *Neamul Abăzeștilor în a doua jumătate a secolului al XVII-lea – începutul secolului al XVIII-lea* // In onorem Demir Dragnev. Civilizația medievală și modernă în Moldova, Chișinău, 2006, p. 420-431.

O etapă importantă în evoluția neamului a survenit în anul 1711, odată cu emigrarea lui *Ilie Abaza* (1655 – după 1727), împreună cu întreaga familie, în Rusia. În acest fel a luat naștere ramura rusească a neamului Abăzeștilor, cei mai mulți dintre reprezentanții acesteia activând în domeniul militar. În acest sens, se evidențiază, în special, reprezentanții neamului din generațiile secolului al XVIII-lea. Astfel, patru din cei cinci fii ai lui *Ilie Abaza*, au deținut funcții militare și grănicerești, activând, pe parcursul primei jumătăți a secolului al XVIII-lea: *Lupul (Lukian) Abaza*, „a fost rotmistru în landmiliție”, ca și frații săi mai mici, *Ivan Abaza* și *Istrati (Evstrati) Abaza*, ultimul – în polcul *Harkovski*, și a decedat „în timpul slujbei”, probabil pe câmpul de luptă. Încă un frate, *Nicolae Abaza*, a fost dragon în polcul *Arhanghelogorodski*, fiind pensionat în grad de „prier-maior”⁴. Nepoții de fii ai lui *Ilie Abaza* au urmat majoritatea absolută calea părinților lor, fiind încadrați în armata rusă, în polcurile de husari *Staro-Moldavski*, *Harkovski*, *Ahtârski* și în cel de infanterie *Selenghinski*, deținând gradele de secund-maior, căpitan, rotmistru, vahmistru, praporșcic și porucic. Mulți dintre ei au căzut la datorie, pe câmpul de luptă, cum ar fi, de exemplu, cazul lui *Anton Lukianovici Abaza*, kapitan în polcul de husari *Staro-Moldavski*, care a „pierit în timpul expediției din Prusia”, sau cel al lui *Vasili Evstratievici Abaza*, sekund-maior în timpul expediției peste Dunăre, care a „pierit la Silistra”⁵.

Aceeași situație o constatăm, la cumpăna secolelor XVIII-XIX, și în cazul strănepoților lui *Ilie Abaza*, majoritatea fiind militari în armata rusă. În cazul acestei generații, observăm că exponenții săi au deținut unele grade militare mai mari decât cele ale înaintașilor (polcovnic, podpolcovnic, căpitan, căpitan-leutenant, cvartermister, rotmistru, podporucic, cornet, miciman, vahmis-

⁴ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 1.

⁵ *Ibidem*, с. 2-3. Fiii lui *Lupul (Lukian) Ilie Abaza*, militari: „*Ivan Lukianovici*, căpitan în polcul de husari *Starii-Moldavski*, + în timpul slujbei”; „*Anton Lukianovici*, căpitan în polcul de husari *Starii-Moldavski*. + omorât în campania prusacă”; „*Vasili Lukianovici*, vahmistru în polcul de husari *Moldavski*. + în timpul slujbei”; „*Konstantin Lukianovici*, în slujbă din anul 1751, praporșcic în polcul de husari *Moldavski*”. Fiii lui *Ivan Ilie Abaza*, militari: „*Konstantin Ivanovici*, porucic de husari”; „*Ivan Ivanovici*, vahmistru în polcul de husari *Moldavski*, născut în 1735. + în timpul slujbei”. Fiii lui *Istrati (Evstrati) Abaza*, militari: „*Ivan Evstratievici*, porucic, în rezervă, al polcului de husari *Harkovski* (1783–1794)”; „*Andrei Evstratievici*, a slujit în polcurile de husari *Moldavski* și *Ahtârski*; la pensie – secund-maior (1775)”; „*Vasili Evstratievici*, a slujit în diferite polcuri de husari; secund-maior în Armată I-a peste Dunăre, + omorât la *Silistra*”; „*Fiodor Evstratievici*, porucic în polcul de infanterie *Selenghinski*, + la *Kafa* (în Crimeea) de ciumă”; „*Lev Evstratievici*, porucic în polcul de infanterie *Selenghinski*, + în *Kafa* (în Crimeea) de ciumă”. Fiii lui *Constantin Ilie Abaza*, militari: „*Prokofi Konstantinovici*, conțopist în Colegiul de Afaceri Externe (din 1757); a slujit mai târziu ca husar și a fost pensionat în grad de căpitan”. Fiii lui *Nikolai Ilie Abaza*, militari: „*Vasili Nikolaievici*, porucic (la pensie din 10 mai 1783)”; „*Andrei Nikolaievici*, praporșcic (1783)”; „*Ilya Nikolaievici*, praporșcic (1783)”.

tru, serjant), iar spectrul unităților militare în care își satisfăceau serviciul, deși menținea o anumită tradiție (polcurile de husari Harkovski, Iziumski, polcul de infanterie Breanski), devenise mult mai larg, depășind cadrul regional (unitățile de artilerie și marină)⁶.

Totodată, în cazul nepoților și strănepoților lui Ilie Abaza, au activat în armată și unii dintre cei al căror tată, nu fusese militar. Drept exemplu este cazul lui Konstantin Ilyici Abaza, „traducător la Colegiul Afacerilor Externe”⁷, și al fiului său, Prokofi Abaza. Acesta din urmă, după ce a activat un timp în calitate de conțopist în cadrul Colegiului Afacerilor Externe, probabil sub egida tatălui său, „mai târziu a devenit husar și a fost pensionat în grad de kapitan”⁸; sau cel al lui Aleksei, fiul lui Ivan Ilyici Abaza, care „n-a făcut serviciul militar din cauza problemelor de sănătate”⁹, însă trei din cei patru fii ai săi au fost militari: „Savva Alekseevici, cornet”, „Vasili Alekseevici, cvartermister în polcul de husari Iziumski”, „Fiodor Alekseevici, vahmistru”. Iar mezinul, Dmitri Alekseevici – „cancelarist”¹⁰.

⁶ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 3-5. Fiii lui Anton Lukian Abaza, militari: „Grigori Antonovici, căpitan, la pensie”; „Ivan Antonovici, în serviciu militar din anul 1771, praporșic în polcul de husari Harkovski”. Fiii lui Konstantin Lukian Abaza, militari: „Piotr Konstantinovici, (1783), căpitan”; „Ilya Konstantinovici, cadet în cadrul Școlii Militare pentru Nobili [Шляхетский Сухопутный Корпус] (1783)”; „Prohor Konstantinovici, miciman (14 iulie 1796); leitenant (14 martie 1801); căpitan-leitenant în momentul trecerii în rezervă (27 ianuarie 1805), născut la 1779, +18..”; „Grigori Konstantinovici, căpitan”. Fiii lui Konstantin Ivan Ilie Abaza: „Dmitri Konstantinovici, porucic, născut la 1767, +18.. (înainte de 1838)”; „Nikandr Konstantinovici, porucic, născut la 4 noiembrie 1768, +18..”. Fiii lui Alexei Ivan Ilie Abaza, militari: „Savva Alekseevici, cornet”; „Vasili Alekseevici, cvartermister în polcul de husari Iziumski (1783)”; „Fiodor Alekseevici, vahmistru”. Fiii lui Ivan Evstrati Ilie Abaza, militari: „Iakov Ivanovici”, „Piotr Ivanovici”, „Iosif Ivanovici” „serjanți în polcul de infanterie Brianski (1783)”; Fiii lui Andrei Evstrati Ilie Abaza, militari: „Andrei Andreievici, porucic (1840), născut în 1775, + 18..”; „Maksim Andreievici, podpolcovnic de artilerie, născut la 1789, + 18..”; „Aleksei Andreievici, podporucic de artilerie, în rezervă”. Fiii lui Prokofi Konstantin Ilie Abaza, militari: „Ivan Prokofievici, porucic în momentul trecerii în rezervă (6 februarie 1816)”. Fiii lui Vasili Nikolae Ilie Abaza, militari: „Erast Vasilievici, căpitan (1801), născut în anul 1783, + 18..”; „Mihail Vasilievici, polcovnic (10 decembrie 1833), născut la 1798”; „Savva Vasilievici, podporucic în rezervă (1849), născut la 1800, 5 decembrie”; „Nikolai Vasilievici, rotmistru”.

⁷ *Ibidem*, c. 1.

⁸ *Ibidem*, c. 3.

⁹ *Ibidem*, c. 2.

¹⁰ *Ibidem*, c. 4.

Descendenții lui Ilie Abaza în Rusia									
Generația 1		Generația 2		Generația 3		Generația 4			
I jum. a sec. XVIII		II jum. a sec. XVIII		cump. sec. XVIII-XIX		mijl. sec. XIX			
Numărul persoanelor		Numărul persoanelor		Numărul persoanelor		Numărul persoanelor			
5		18		33		65			
<i>militari</i>	<i>civili</i>	<i>militari</i>	<i>civili</i>	<i>militari</i>	<i>civili</i>	<i>militari</i>	<i>civili</i>		
4	1	15	3	24	9	20	45		
80%	20%	83%	17%	73%	27%	31%	69%		

Surse: В.В. Руммель, В.В. Голубцов, Родословный сборник русских дворянских фамилий, том I, СПб, 1886, с. 1-9; том II, СПб, 1887, с. 823-824; Архива Națională a Republicii Moldova, fond 88, inventar 2, dosar 271, fila 2.

În secolul al XIX-lea, descendenții vornicului Ilie Abaza au continuat, prin tradiție și reieșind din obligațiile dvorenești, cariera militară, unii dintre ei deținând grade militare înalte. Totodată, remarcăm că tot mai mulți Abăzești s-au inclus activ în viața social-politică a Imperiului Rus¹¹, având contribuții semnificative în această privință: de exemplu, *Platon Nikanorovici Abaza* (1798-1862), demobilizat din armată în 1823, în grad de rotmistru. Ulterior, a devenit membru al Societății Agricole din sudul Rusiei, fiind cunoscut în calitate de specialist în domeniul agriculturii practice, renumit ovicultor și autor al mai multor lucrări despre agricultură¹²; *Aleksandr Agheievici Abaza* (1821-1895), „remarcabil om de stat”, membru al Consiliului de Stat și al Academiei de Științe, în 1880-1881 a deținut funcția de ministru al finanțelor al Imperiului Rus, „elaborând multe legi importante”; *Viktor Afanasevici Abaza* (1831-1898), militar de carieră în armata rusă, a avansat până la gradul de general-maior. A publicat mai multe lucrări de istorie, cu caracter științific și de popularizare, inclusiv „Istoria Rusiei pentru studenți” (1885), „Istoria Rusiei pentru popor” (1886)¹³, „Istoria Armeniei” (1888)¹⁴ etc.; *Konstantin Konstantinovici Abaza* (1841-1906), cunoscut pedagog militar. A publicat mai multe lucrări, unele în calitate de coautor, cu caracter didactic, de popularizare a istoriei și privind cultivarea patriotismului în mediul militarilor: „Îndrumar didactic pentru școlile militare primare” (1873), „Povestiri despre eroi. Popoarele Orientului și Occidentului” (1900), „Povestiri despre eroii patriei” (1901), „Cucerirea Turkestanului” (1901), „Discuții despre japonezi” (1904, 1905) etc.;¹⁵ *Arkadi Maksimovici Abaza* (1843 sau 48-1915), cunoscut compozitor și profesor de muzică¹⁶; *Nikolai Savvici Abaza* (1837-1901), senator și membru al Consiliului de Stat. A făcut studii de medicină. În 1863 a participat la luptele din Caucaz, ulterior

¹¹ *Абаза // Энциклопедический Словарь, под редакцией профессора И.Е. Андреевского. Том I, Издатели: Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон. СПб., 1890, с. 10.*

¹² *Русский биографический словарь, том. I, издан под наблюдением А.А. Половцова, СПб., 1896, с. 3.*

¹³ В.А. Абаза, *История России, народное издание*, СПб., 1886, 88 с.

¹⁴ В.А. Абаза, *История Армении*, СПб., 1888, 129 с.

¹⁵ *Абаза // Энциклопедический Словарь, под редакцией профессора И.Е. Андреевского. Дополнительный том I, Издатели: Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон. СПб., 1905, с. 2; Абаза, Конст. Конст. // Военная Энциклопедия, том I, под редакцией В. Ф. Новицкого, А.В. фон-Шварца, В. А. Апушкина, Г.К. фон-Шульца, Петербург, 1911, с. 2-3.*

¹⁶ *Абаза (Аркадий Максимович) // Энциклопедический Словарь, под редакцией профессора И.Е. Андреевского. Дополнительный том I, Издатели: Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон. СПб., 1905, с. 2; М. Л. Космовская, О двух аспектах изучения музыкального наследия Курского края в ключе воспоминаний Г.В. Свиридова // Музыка изменяющейся России, Курск, 2007, с. 318-321; Абаза Аркадий Максимович (1843-1915) // Историки Курского края, Биографический словарь. Составитель и ответственный редактор С. П. Щавелев, Курск, 2009, с. 37.*

a deținut funcțiile de guvernator militar al guberniilor Oriol și Petersburg, până în 1867. Din 1876 a fost reprezentantul principal al Crucii Roșii și responsabil de probleme sanitare în cadrul armatei dunărene. Din 1890 – membru al Consiliului de Stat. A scris lucrarea „Crucea Roșie în timpul acțiunilor armatei din 1877-78” [«Красный Крест в тылу действующей армии в 1877-78», Спб., 1880-1882]¹⁷; *Aleksei Mihailovici Abaza* (1855-1917), contr-amiral și om politic. A condus crucișătorul „Svetlana”. Din 1903, s-a aflat în fruntea Comitetului pentru problemele Extremului Orient, cu dreptul de a raporta direct țarului. A jucat un rol decisiv în declanșarea războiului ruso-japonez (1904-1905)¹⁸.

*General-leutenant V. A. Abaza*¹⁹

¹⁷ Абаза // Энциклопедический Словарь, под редакцией профессора И.Е. Андреевского. Том I, Издатели: Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон. СПб., 1890, с. 10; Абаза (Константин Константинович) // Энциклопедический Словарь, под редакцией профессора И.Е. Андреевского. Дополнительный том I, Издатели: Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон. СПб., 1905, с. 2.

¹⁸ *Абаза Алексей Михайлович* // Новый Энциклопедический Словарь, том I, Издатели: Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон. СПб., 1911, с. 13.

¹⁹ Sursa: *Arhiva Națională a Republicii Moldova* (în continuare: *ANRM*), № 27/2077.

În baza informațiilor istorico-genealogice referitoare la Abăzeștii din Rusia, în perioada cuprinsă între începutul secolului al XVIII-lea – mijlocul secolului al XIX-lea, am stabilit numărul și procentul militarilor (pe generații) din acest neam. Tabelul evidențiază și confirmă că, până în prima jumătate a secolului al XIX-lea, Abăzeștii au fost un neam de militari. Abia începând cu mijlocul secolului al XIX-lea crește semnificativ proporția celor care activau ca funcționari în domeniul civil. Deși sesizăm o scădere cantitativă a interesului față de cariera militară, totuși, anume în această perioadă militarii din neamul Abaza reușesc să obțină cele mai înalte funcții și grade: general-maiorul *Viktor A. Abaza*, contr-amiralul *Aleksei M. Abaza* etc., ceea ce denotă schimbarea accentului de pe cantitate pe calitate.

Trebuie să menționăm că datele din acest tabel sunt relative, deoarece informațiile publicate de V.V. Rummel și V.V. Golubțov privind activitatea militară a unor reprezentanți din neamul Abăzeștilor nu sunt complete. Un exemplu elocvent în această privință este cazul lui *Afanasi Andreievici Abaza*²⁰, în privința căruia, dintr-un document din Arhiva Națională a Republicii Moldova, știm că a făcut studii militare, apoi a participat la acțiuni militare, fiind trecut în rezervă, în grad de maior, în 1821, din cauza unei răni căpătate în luptă²¹. De asemenea, doar unul dintre cei patru fii ai săi, *Valerian Afanasievici Abaza*, a fost atestat ca militar în rezervă, în grad de porucic²². Însă, documentele din arhivă îi atestă ca militari activi sau trecuți în rezervă și pe ceilalți fii ai lui Afanasi Andreievici Abaza, după cum reiese dintr-un certificat despre slujbă, întocmit în 1862, care constată că: „*Vladimir* a demisionat din serviciul militar, *Victor* este porucik la Artileria Hipomobilă [Конная Артиллерия], *Valerian* a demisionat din serviciul militar, iar *Aleksandr* este praporșcik în Regimentul de Infanterie Nizovski”²³. Cazul lui Afanasi Andreievici Abaza și al familiei sale nu constituie o excepție,

²⁰ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 4. „Afanasi Andreievici, Deistv. Stat. Sov., administratorul secției din Podolia a Proprietăților Statului (1842-1855), s-a născut în 1794, +18.. Soția: Aleksandra Grigorievna Novițkaia”.

²¹ ANRM, fond 88, inventar 2, dosar 271, fila 2. „Deistvitelinii Statnii Sovertnik Afanasi Andreievici Abaza”, „După încheierea studiilor în Corpul 1 Cadeți, a intrat în serviciu în Regimentul de Infanterie Tambov, la două februarie, anul o mie opt sute douăsprezece, în calitate de podporucic, a fost avansat, la două decembrie o mie opt sute douăsprezece, în gradul de porucic, ștaps-căpitan, la 25 august 1816, căpitan, la 7 aprilie 1819. În conformitate cu Înaltul Ucaz al Majestății Sale Imperiale din 17 ianuarie 1821, a fost concediat, din cauza unei răni, în grad de maior, cu mundir și pensie”.

²² В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 6; том II, СПб, 1887, с. 823.

²³ ANRM, fond 88, inventar 2, dosar 271, fila 2.

deoarece V.V. Rummel și V.V. Golubțov, în addenda la volumul II al lucrării consacrate genealogiei nobilimii ruse, au completat informațiile referitoare la unii dintre Abăzeștii menționați anterior, inclusiv cu date despre cariera lor militară. Astfel, dacă în primul volum, în privința lui Erast Agheievici Abaza este indicată doar data nașterii, „născut la 1 aprilie 1819”, în volumul II aceste date au fost completate semnificativ: „Erast Agheievici, născut la 1819, cornet în polcul de husari al gărzii de corp (лейб-гвардия) a Majestății Sale (1842); ștaps-rotmistrul gărzii (demisionat din 16 aprilie 1847); comandant de batalion în polcul Podolski sau Jitomirski. A decedat în mai 1855, omorât la bastionul 5 din Sevastopol”²⁴. Și în cazul lui Mihail Mihailovici Abaza, în primul volum este menționată doar data nașterii, „20 ianuarie 1830”, iar în următorul se precizează că acesta a fost „cornet în polcul de husari al gărzii de corp a Majestății Sale (1846); maior în polcul de husari «Principele Friedrich al Prusiei» (1850)”²⁵.

În privința evoluției ramurii ruse a neamului Abăzeștilor, sesizăm un fenomen remarcabil, legat de stabilirea unor reprezentanți ai acestuia în Basarabia, adică pe teritoriul Țării Moldovei anexat de Imperiul Țarist în anul 1812. În acest fel, putem vorbi despre o revenire a lor la baștină, pe pământul strămoșesc, la un secol și jumătate după emigrarea în Rusia.

Este vorba de porucicul în rezervă *Valerian Afanasievici Abaza* („născut la 3 aprilie 1832”²⁶), care, la 1862, mărturisea el însuși că „locuiesc în orașul Chișinău, în casă proprie”²⁷. Era căsătorit cu fiica nobilului basarabean Avgustovski, ceea ce l-a determinat să se transfere în Basarabia: „m-am căsătorit legitim cu fiica”²⁸ moșierului din partea locului, răposatul Kolejski Asessor Avgustovski, deoarece am ca zestre de la această soție a mea moșie, avere imobilă, intenționez să mă stabilesc cu traiul permanent aici”²⁹.

²⁴ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 7; том II, СПб, 1887, с. 823.

²⁵ *Ibidem*, том I, СПб, 1886, с. 7; том II, СПб, 1887, с. 824.

²⁶ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 6.

²⁷ ANRM, fond 88, inventar 2, dosar 271, fila 1 verso.

²⁸ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 6. „Ж(ена) Наталья N. N.”; După Gheorghe Bezviconi, Valerian Abaza a fost căsătorit cu Elena Măcărescu. Vezi: Gheorghe Gh. Bezviconi, *Boierimea Moldovei dintre Prut și Nistru*, București, 2004, p. 143.

²⁹ ANRM, fond 88, inventar 2, dosar 271, fila 1.

E vorba despre unele părți din moșia Căzânești, din ținutul Orhei, despre care știm că s-au aflat în stăpânirea dvorenilor Avgustovski și Abaza. Astfel, deși în secolele XVII-XVIII, Abăzeștii au stăpânit anumite moșii în spațiul pruto-nistrean, cum ar fi, spre exemplu, Buiucanii, în ținutul Lăpușna³⁰, înscrierea în rândul nobilimii basarabene era pretinsă de Valerian Abaza în baza căsătoriei cu o dvoreancă din această gubernie. La 28 noiembrie 1862, pentru a-și legitima noul loc de reședință, Valerian Afanasievici Abaza s-a adresat cu o solicitare în care își exprima dorința de a se alătura la „starea nobilă precum este dvorenimea Basarabiei”, rugând „să se poruncească ca să se se facă postanovlenie (hotărâre – *n.n.*) despre includerea mea în rândul dvorenimii Basarabiei a ținutului Orhei”³¹. Pentru a fi „inclus în cartea genealogică a dvorenimii locale”, Abaza a prezentat: „ca mărturie adevărtoare copiile Atestatului de slujbă, ranguri și ordine al tatălui meu, care îmi oferă dreptul la noblețe prin moștenire; precum și ucazul despre demisia mea din slujba ostășească”³².

Se pare că Valerian Afanasievici Abaza nu s-a reținut mult timp în Basarabia, deoarece, la 1877, activa în gubernia Podoliei, în calitate de „inspector al școlii orășănești din Gaisin”³³, iar în anul 1886 era „conducător al nobilimii din uezdul Brațlav”³⁴. Activitatea sa în gubernia Podoliei nu este deloc întâmplătoare, deoarece și tatăl său, Afanasi Andreievici Abaza, deținea funcții înalte în acea regiune.

Dintre documentele incluse în dosarul pentru înscrierea lui Valerian Abaza în rândul nobilimii basarabene prezintă interes major copia Atestatului de serviciu, ranguri și ordine al lui *Afanasi Andreievici Abaza*, tatăl petiționarului. Acest document conține mai multe detalii istorico-genealogice care, prin coroborare cu alte surse istorice, ne permit să stabilim ramura din care descinde Valerian Afanasievici Abaza (vezi spița genealogică alăturată – *n.n.*), precum și să urmărim evoluția carierei părintelui acestuia. Astfel, tatăl său, Afanasi Andreievici Abaza (născut în 1794), a fost căsătorit cu „Aleksandra Grigorievna Novitkaia”³⁵. În afara de Valerian Abaza au avut și alți copii (pe unii i-am nominalizat deja mai sus):

³⁰ Sergiu Bacalov, *Boierimea Țării Moldovei la mijlocul secolului al XVII-lea – începutul secolului al XVIII-lea. Studiu istorico-genealogic*, Chișinău, 2012, p. 409.

³¹ ANRM, fond 88, inventar 2, dosar 271, fila 1 verso.

³² *Ibidem*, fila 1.

³³ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 6. „Почетный смотритель Гайсинскаго городского училища (1877)”.

³⁴ *Ibidem*, том II, СПб, 1887, с. 823. „Брацлавский уездный предводитель дворянства (1886)”.

³⁵ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 4.

fiii Vladimir Abaza (născut în 1822), Viktor Abaza (născut la 24 ianuarie 1831), „căsătorit cu fiica general-leitenantului Sohanski”, Aleksandr Abaza (născut la 29 august 1834); fiicele „Elizaveta, născută în 1824” și „Olga, născută în 1826”³⁶. Alte surse îi prezintă pe frații Viktor Abaza și Valerian Abaza ca având aceeași vârstă (ambii aveau 27 de ani în 1861³⁷).

Stăpânea „moșie de baștină în gubernia Kursk, uezdul Sudja, în satul Sverdlikovșcina, dispunând de 42 de suflete de țărani, de parte bărbătească”³⁸.

Carierea profesională a lui Afanasi Andreievici Abaza poate fi divizată în două etape distincte: a) militară și b) civilă. Debutul activității sale în domeniul militar l-au reprezentat studiile în cadrul Corpului 1 Cadeti; din 2 februarie 1812 a fost acceptat în Regimentul de Infanterie Tambovski, în calitate de podporucic. La 2 decembrie 1812, a fost avansat în grad de porucic, la 25 august 1816 – în cel de ștaps-căpitan, iar la 7 aprilie 1819 – de căpitan. Din cauza unei răni, la 17 ianuarie 1821, a fost trecut în rezervă, în grad de maior³⁹.

Activitatea militară a lui Afanasi Andreievici Abaza s-a suprapus peste perioada invaziei napoleoniene în Rusia. El a participat activ la campaniile și luptele din 1812 contra armatelor franceze. A luat parte la „bătăliile din 15 iulie, de lângă *Korbin*, și din 31 (iulie), lângă satul *Gorodeciki* și, pentru că s-a distins în lupte, a fost avansat în grad de porucic”, precum și la cele „din 16 noiembrie de lângă satele *Brili* și *Stahovo*, contribuind la reținerea dușmanului în timpul trecerii râului *Berezina*, fiind rănit de un un glonte ce i-a zdrobit osul mâinii drepte”⁴⁰. Știm că a fost trecut în rezervă din cauza unei răni, însă, probabil, nu cea obținută în 1812, altfel n-ar mai fi activat în domeniul militar încă nouă ani. Să fi participat oare și la războiul caucazian, la luptele cu cerchezii și popoarele Daghestanului, unde a și fost rănit?

Cert este faptul că, din anul 1821, Afanasi Andreievici Abaza devine funcționar civil. Nu ne vom opri prea mult asupra activității sale civile, pentru a nu dubla informațiile (vezi Atestatul publicat în anexă – *n.n.*). Vom menționa că el a deținut

³⁶ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 6. „Владимир Афанасьевич, р. 1822”; „Виктор Афанасьевич, р. 24 янв. 1831”; „Александр Афанасьевич, р. 29 августа 1834”; „Елисавета Афанасьева, р. 1824”; „Ольга Афанасьева, р. 1826”; В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том II, СПб, 1887, с. 823. „Виктор Афанасьевич, р. 1831. Ж(ена) дочь генерал-лейтенанта Соханскаго”.

³⁷ ANRM, fond 88, inventar 2, dosar 271, fila 2.

³⁸ *Ibidem*, fila 2.

³⁹ *Ibidem*, fila 2.

⁴⁰ *Ibidem*, fila 5.

mai multe funcții în gubernia Kursk, mai târziu a activat în cadrul diferitor structuri subordonate Ministerului Proprietăților Statului, în cuprinsul guberniei Oriol (1838-1841), apoi în gubernia Podoliei (1841-1861)⁴¹. Presupunem că apropierea lui Valerian Abaza de nobilimea basarabeană a fost determinată de faptul că tatăl său, Afanasi Andreievici Abaza, a activat în calitate de funcționar în gubernia Podolia, situată în stânga Nistrului, deci în vecinătatea imediată a Basarabiei.

Afanasi Andreievici Abaza și-a menținut contactele cu armata și în perioada activității sale civile. Astfel, în timpul Războiului Crimeii (1853-1856) a contribuit la buna funcționare a spitalelor militare provizorii din orașul Tulcin, gubernia Podoliei. Ca reacție, la 3 iulie 1855, comandantul-șef, generalul de infanterie Liders i-a adus mulțumiri „pentru grija deosebită și asistența acordată ostașilor răniți și bolnavi, aflați în spitalele militare provizorii, instituite prin Înaltă poruncă în orașelul Tulcin”⁴²; la 26 septembrie 1856, mulțumiri i-au fost aduse și din partea Alteței Sale Imperiale, Marea Kneaghină Elena Pavlovna, „pentru grija manifestată față de răniții și bolnavii din spitalele militare provizorii din Tulcin, precum și pentru asistența acordată permanent surorilor de caritate din comunitatea *Înălțarea Sfintei Cruci* [Krestovozvijenskaia]”⁴³. La 14 februarie 1858 i s-a conferit „medalia de bronz «În memoria războiului din 1853-1856» cu panglica Sf. Andrei”⁴⁴.

Patronimicul lui Afanasi Andreievici Abaza sugerează că acesta era fiul unui Andrei Abaza. Este vorba de *Andrei Evstratievici Abaza*, care „a slujit în polcurile de husari Moldavski și Ahtirski”, fiind pensionat, în anul 1775, în grad de sekund-maior. Ulterior, a fost „conducător al nobilimii din uezdul Zolocev”, din apropierea Harkovului. A fost căsătorit cu „Maria Vasilievna Savici, fiica unui sotnic” de cazaci. A decedat înainte de 1815⁴⁵.

Andrei Evstratievici Abaza a fost fiul lui Evstrati, fiul lui Ilie Abaza și al Saftei, fiica boierului moldovean Toader Rusul. *Evstrati Ilyici Abaza* (sau Istrati Abăza), a venit în Rusia împreună cu tatăl său, în 1711. Evstrati Ilyici Abaza a activat ca „rotmistru în polcul de landmiliție Harkovski”. A fost căsătorit cu „Xenia, fiica boierului moldovean Ștefan Cazimir”⁴⁶.

⁴¹ ANRM, fond 88, inventar 2, dosar 271, filele 2 verso, 3, 3 verso, 4, 4 verso, 5, 5 verso.

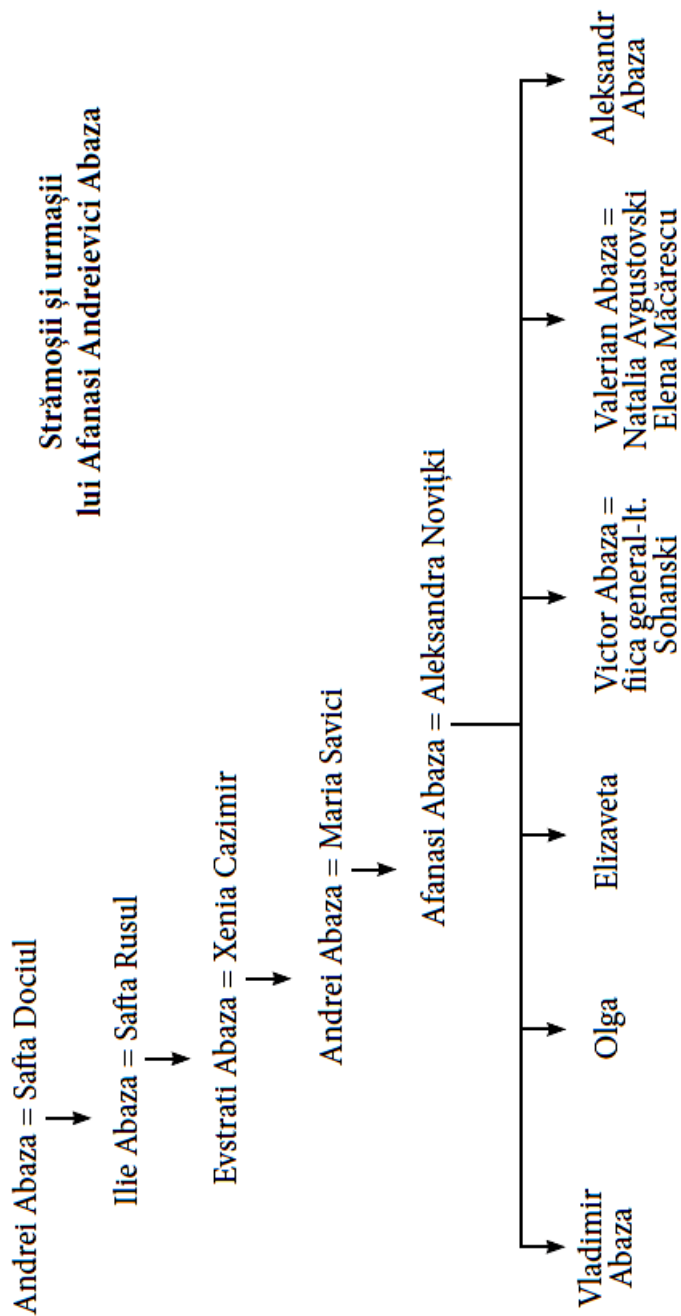
⁴² *Ibidem*, fila 4 verso.

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ *Ibidem*.

⁴⁵ В.В. Руммель, В.В. Голубцов, *Родословный сборник русских дворянских фамилий*, том I, СПб, 1886, с. 2. „Андрей Евстратьевич, служил в Молдавском и Ахтырском гусарских полках; при отставке – секунд-майор (1775); Золочевский уездный предводитель дворянства. + до 1815. Ж(ена) Мария Васильевна Савич, дочь сотника”.

⁴⁶ *Ibidem*, с. 1. „Евстратий Ильич, ротмистр Харьковского ландмилицкого полка, + на службе. Ж(ена) Ксения Степановна Казиминова, дочь молдавского боярина”.

Ramura neamului Abăzeștilor plecată în Rusia în 1711, însoțindu-l pe domnul Dimitrie Cantemir, a avut pe parcursul secolului al XVIII-lea – mijlocul secolului al XIX-lea, un caracter aproape exclusiv militar. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea, unii reprezentanți ai Abăzeștilor au deținut grade și funcții importante în sistemul militar al Imperiului Rus (general-maiorul Viktor A. Abaza, contr-amiralul Aleksei M. Abaza etc.). Documentele de arhivă ne permit să constatăm, la mijlocul secolului al XIX-lea, revenirea unor Abăzești din ramura rusă (maiorul Afanasi A. Abaza, porucikul Valerian A. Abaza etc.) în vechea lor patrie. Aceștia s-au stabilit cu traiul în Podolia și Basarabia.

ANEXE

Nr. 1. 28 noiembrie 1862. Solicitarea porucicului Valerian Afanasievici Abaza, adresată țarului, de a fi inclus în rândul nobilimii Basarabiei.

Всепресветлейший, державнейший великий государь
император Александр Николаевич, самодержец всероссийский,
государь всемиловейший!

Просит отставный поручик Валериан Афанасьев сын Абаза,
о ниже следующем:

Желая состоять в сословии Бессарабскаго благороднаго дворянства, как потому, что я вступил в законный брак с дочерью здешняго помещика покойнаго Коллежскаго Ассесора Августовскаго, так и потому, что получа за тою моею женою не движимое имение, намерен оставаться здесь постоянным жительством; и потому для внесения меня в родословную книгу здешняго дворянства по происхождению моему, представляю в засвидетельствованной копи(.) Аттестат о службе, чинах и орденах отца моего, дающих право на потомственное дворянство, – а также указ об отставке моей от военной службы; но как к этим документам не достает еще Метрическаго Свидетельства о законном моем происхождении от того отца моего, – каковое хотя выдано было мне из Курской Духовной Консистории, но при поступлении моем в военную службу представлено мною с прочими документами в полк, а из онаго вознесено в Инспекторский Департамент Военнаго Министерства и оттуда таковое мне и по сие время еще не возвращено; то по сему я, впредь до возвращения Инспекторским Департаментом подлинной Метрики, подношу Свидетельство, данное мне дворянами, удо-

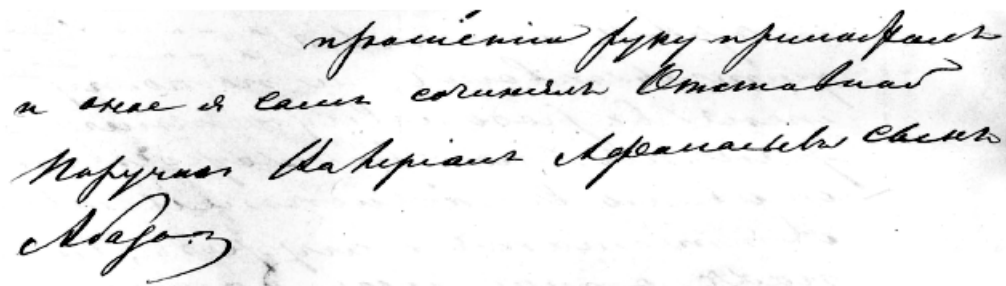
стоверяющими что я действительно есть законный сын действительного Статского Советника Афанасия Андреева Абаза, значащась в представляемом мною о службе его документы, и всеподданнейше прошу, к сему.

Дабы повелено было приняв подносимые мною документы и Свидетельство дворян, впред до представления мною надлежащей Метрики, учинить постановление о причисление меня к числу Бессарабского Дворянства по Оргеевскому уезду; а с постановления, имеющего быть по сему моему прошению, выдать мне надлежащую копию.

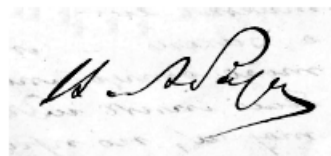
[ноября 28 дня 1862 года].

К подаче надлежит в Бессарабское Дворянское Депутатское Собрание. Прощение сие к черноваго просителя переписывал У. Шклеревский.

Прощение руку приложил и оное я сам сочинял отставной поручик Валериан Афанасьев сын Абаза.

Подлинный Указ об отставке моей на время получил 29-го декабря 1867-го года. В. Абаза.

Жительство имею в городе Кишиневе, в собственном доме.

Sursa: Arhiva Națională a Republicii Moldova, fond 88, inventar 2, dosar 271, filele 1-1verso.

Traducere

Luminate și Mărite Stăpânitor și Împărat Aleksandr Nikolaievici, Autocrat al întregii Rusii, Stăpân Atotmilostiv!

Porucicul în rezervă Valerian, fiul lui Afanasie Abaza,
jăluște după cum urmează mai jos

Dorind să fac parte din starea nobilă a dvorenimii Basarabiei, pentru că m-am căsătorit legitim cu fiica moșierului din partea locului, răposatul Kolejskii Asector Avgustovski, deoarece am ca zestre de la această soție a mea moșie, avere imobilă, intenționez să mă stabilesc cu traiul permanent aici; de aceea, pentru a fi inclus, în baza originii mele, în cartea genealogică a dvorenimii locale, prezint, ca mărturie adevărată copia Atestatului de slujbă, ranguri și ordine al tatălui meu, care îmi oferă dreptul la noblețe ereditară; precum și ucazul despre demisia mea din slujba ostășească; însă, îmi lipsește Adevărul Metrică privind proveniența mea legitimă din tatăl meu, care mi-a fost eliberată de Consistoriul Duhovnicesc din Kursk, și, atunci când am intrat la slujba ostășească am prezentat-o în polc, împreună cu alte documenturi, iar de acolo a fost trimisă Departamentului de Inspectori al Ministerului de Interne, de unde nu mi-a fost înapoiată nici până acum; de aceea, eu, până când Departamentul de Inspectorat îmi va întoarce Metrica originală, vă prezint Mărturia făcută de dvoreni, adevărate că eu sunt fiu legitim al lui Afanasi Andreievici Abaza, Deisvitelinii Statski Sovetnik, arătat în documenturile lui de slujbă; și, cu plecăciune rog ca să fie acceptate documenturile înaintate de mine împreună cu Mărturia dvorenilor, până când voi aduce Metrica originală, și să se poruncească să se facă postanovlenie [hotărâre – *n.n.*] despre includerea mea în rândul dvorenimii Basarabiei a ținutului Orhei, iar de pe postanovlenia ce va fi făcută privind proșenia [cerere, solicitare – *n.n.*] mea, rog să mi se elibereze copie cuviincioasă.

[Noiembrie, ziua 28, anul 1862].

Urmează să fie depusă în Adunarea Deputaților Nobilimii Basarabiei.

Această proșenie a fost copiată, de pe ciorna jăluitoriului [petiționarului – *n.n.*], de U. Șklerevski. Proșenia am întocmit-o și am semnat-o eu, ostavnoi porucic Valerian, fiul lui Afanasi Abaza.

Ucazul original privind demisia mea vremelnică l-am primit la 20 decembrie 1867. V. Abaza.

Locuiesc în orașul Chișinău, în casă proprie.

Nr. 2. 5 septembrie 1861. Certificatul privind serviciul militar și civil al lui Afanasi Andreievici Abaza.

АТТЕСТАТ

Предъявитель сего, причисленный к Министерству Государственных Имуществ, Действительный Статный Советник Афанасий Андреевич Абаза, как видно из формулярного списка, о службе его, происходит из дворян, ше-
стидесяти пяти лет; вероисповедания православного; кавалер орденов Св. Владимира 3 ст., Св. Анны 2 ст., Императорскою короною украшенного; Св. Станислава 2 ст.; имеет знак отличия безпорочной службы за XXXV лет; Орден Св. Владимира 4 ст. за XXXV лет, серебряную медаль 1812 года и бронзовую медаль в память войны 1853-1856 г. Женат на Александре Новицкой; у них дети – сыновья: Владимир 34, Виктор 27, Валериан 27 и Александр 21, из коих Владимир находится в отставке, Виктор поручиком Конной-Артиллерии, Валериан в отставке, а Александр прарорщиком в Низовском Пехотном Полку, дочери: Елизавета и Ольга находятся при родителях, жена и дети православного исповедания. Именья у него родового Курской Губернии, Суджанского Уезда, в селе Свердликовщине срочно-обязанных крестьян мужского пола 42 души. По-окончании наук в 1-м Кадетском Корпусе, в службу вступил в Тамбовский Пехотный Полк подпоручиком тысяча восемьсот двенадцатого года февраля втораго, произведен в поручики тысяча восемь сот двенадцатого года декабря втораго, штабс-капитаны 1816 года августа 25-го, капитаны 1819 года апреля 7-го; по Высочайшему Его Императорского Величества приказу уволен от службы, за раною, майором с мундиром и пенсioном полного жалования 1821 года января 17-го, определен в город Суджу Городничим 1825 года октября 31-го, по назначению Суджанского Уездного Комитета, о предохранительных мерах против эпидемической болезни холеры, находился в должности попечителя 1830 года октября 15-го, по предписанию Военного Губернатора города Курска и Курского Гражданского Генерал-Майора Муравьева и других начальников, был командирован: а.) Львовский уезд, для взыскания числящейся по оному казенной недоимки прежних лет и податей, по каковому поручению взыскано до 300 т(ысяч). р(ублей) 1835 года декабря 13-го; б.) в Курский уезд для совместного производства следствия с прочими чиновниками, о корчемстве жителей того уезда и послабления в сем случае членов Курского Уездного Суда и Сельских Начальников, по которому следствию и были открыты виновные 1836 года мая 11-го; в.) в Рыльский Уезд для взыскания казенной недоимки, в особенности по помещичьим именьям, каковой взскано до 70 т(ысяч) руб(лей), 1836 года декабря 1-го; г.)

в обоянское временное рекрутское присутствие для приема рекрутов 1836 года ноября 2-го; д.) по Высочайшему повелению был командирован окружным Начальником на пять уездов для ведения правильного счетоводства по предмету казенных недоимок и прочаго имущества Курской Губернии Государственных поселян, равно и для наблюдения за действиями Коммисий по сему предмету, каковое поручение и выполнено во всей точности, 1836 года декабря 30-го; е.) командирован в коренную Ярморку временным полицмейстером 1837 года июля 1-го; ж.) по Высочайшему повелению был командирован для устройства этапных помещений для пересыльных арестантов в городах и селениях, от границы Харьковской Губернии до границы Воронежской Губернии, по всему тракту Курской Губернии через города: Белгород, Корочу и Старый Оскол, которые устроены в назначенный срок 1837 года августа 12-го; з.) был командирован для поверки казенных лесов в пяти уездах Курской Губернии, каковое поручение исполнено во всей точности 1837 года сентября 10-го; и.) был командирован для встречи и препровождения Ея Императорскаго Высочества Великой Княгини Елены Павловны от границы Харьковской Губернии до Воронежской, чрез города: Белгород, Корочу и Старый Оскол и по благополучном проезде, получил от Ея Высочества личную благодарность; к.) командирован в Глушковскую суконную фабрику для произведения следствия о беспорядках происходивших между членами Коммисии Высочайше учрежденной по делам Графа Потемкина, которое и окончено. По предписанию V Отделения собственной Ея Императорскаго Величества канцелярии, определен младшим членом Орловской Губернской Коммисии по приему государственных имуществ 1838 года августа 1-го. За выслугу лет произведен в Надворные Советники со старшинством 1838 года декабря 31-го. В Орловскую Палату Государственных Имуществ определен советником Хозяйственного Отделения 1839 года января 2-го; По назначению Г. Министра Государственных Имуществ из Всемиловейшее пожалованной в награду чиновникам ведомства Перваго Департамента Государственных Имуществ суммы единовременно получил 428 р(ублей) 88 к(опеек), получил знак отличия безпорочной службы за XX лет при грамоте за № 844 августа 22-го 1841 года. Определен управляющим Подольскою Палатою Государственных Имуществ 1841 года ноября 3-го. По предписанию Г. Министра Государственных Имуществ, от 27 июля № 567, получил за отличную службу прибавку столовых денег по 600 руб(лей) в год 1843 года июля 1-го. За отличную усердную службу и особые труды по управлению Государственными Имуществами, Всемиловейшее награжден Орденом Св. Станислава 2 ст. 1843 года августа 13; Произведен в Коллежские Советники со старшинством

с 1843 года декабря 13-го. В перемену прежнего знака, пожалован знаком отличия безпорочной службы за XXV лет, при грамоте за № 1979 августа 22-го 1844 г.; За успешное окончание рекрутского набора с западных однодворцев в 1845 г. Получил, в числе прочих, особенное Высочайшее Благоволение 1845 года июля 13-го; За усердие по службе и труды по переводу казенных имений на оборок, Всемиостивейше пожалован орденом Св. Анны 2 ст. 1846 года февраля 11-го; За успешное поступление денежных сборов и доходов по управлению Государственными Имуществами в Подольской Губернии за 1845 год, получил совершенную признательности Г. Министра Государственных Имуществ 1846 года июля 28; За полный успех в поступлении податей с государственных крестьян Подольской Губернии в первой половине 1846 года, получил вторично совершенную признательность Г. Министра Государственных Имуществ 1846 года декабря 30-го; За успешный с государственных крестьян сбор податей в 1846 году, получил Высочайшее Благоволение 1847 года сентября 14-го; По Высочайшему повелению за возвышение дохода с оброчных статей из числа 20% с общей суммы возвышения по тем статьям, которые пошли на торгах вдвое против принятого, получил денежной награды 606 р(ублей) 40 коп(еек) 1847 года ноября 17-го; По представлению Г. Министра Государственных Имуществ и согласию удостоению комитета Гг. Министров за отлично-усердную службу Всемилоостивейше награжден чином Статского Советника 1848 года мая 1-го. В перемену прежнего знака, пожалован новым знаком отличия безпорочной службы за XXX лет, при грамоте за № 774 августа 22 1848 года; за особенное усердие и распорядительность по всем предметам управления государственными имуществами в Подольской Губернии, объявлена ему в общем циркуляре по Министерству благодарность и похвала Г. Министра Государственных Имуществ 1848 года октября 24; за успешное поступление в 1847 году с государственных крестьян Подольской Губернии более годового оклада, объявлено Высочайшее благоволение в Указе Правительствующего Сената от 10 ноября 1848 года за № 47460, октября 25 1848 года; по разрешению Его Сиятельства Г. Министра Государственных Имуществ, изъясненному в предписании Второго Департамента от 29 июня 1849 года за № 894, получил в награду, в числе прочих чиновников, 200 р(ублей) за содействие к возвышению доходов с оброчных статей 1849 года августа 13-го; по Высочайшему повелению назначен Администратором над имением Графа Михаила Потоцкого 1840 года октября 30; за успешное производство церковно-строительных работ в казенных имениях Подольской Губернии в общем циркуляре по Министерству за № 53, объявлена благодарность Его Сиятельства Министра Государственных Им-

шество 1849 года 1 ноября 14-го, по представлению Министра Государственных Имуществ и удостоению Комитета Гг. Министров, Государь Император в 21 день апреля Всемиловейшее пожаловать соизволил в награду отличнo-усердной и полезной службы, кавалером Ордена Св. Анны 2 ст., Императорскою короною украшенною 1850 года апреля 21-го; за особенную заботливость и отличную распорядительность по устройству церквей в казенных имениях в 1850 году, в общем циркуляре по Министерству № 65 объявлена признательность Министра Государственных Имуществ 1850 года декабря 11-го; за успешное поступление податей и недоимок в 1850 году с государственных крестьян Подольской Губернии, объявлено Высочайшее благоволение 1851 года июня 24. за усердную и безпорочную XXXV летнюю службу, награжден орденом Св. Владимира 4 ст. 1852 года сентября 22-го; за успешную и дешевую постройку запасных магазинов по 11 сельским обществам в 1852 году, в общем циркуляре по Министерству за № 45, объявлена признательность Министра Государственных Имуществ 1852 года октября 29. за успешное формирование рот подвижного магазина в Подольской Губернии, объявлено Государем Императором Высочайшее благоволение 1854 г. марта 16. Высочайшим приказом, отданным по Гражданскому ведомству 21 апреля 1854 г. № 76, произведен за отличие в Действительные Статские Советники 1854 г. апреля 21, В перемену прежнего знака, пожалован новым знаком отличия безпорочной службы за XXXV лет при Грамоте за № 461. августа 22-го 1854 г. за особенную заботливость и попечение о раненых и больных воинах, находившиеся в военно-временных Госпиталях, учрежденных по Высочайшему повелению в местечки Тульчин, получил совершенную благодарность от Главно-Командующаго Генерал от Инфантерии Лидерса, в отзыв за № 11546. июня 3. 1855 года, за принимаемое живое участие о раненных и больных, находившихся в Тульчинских военно-временных Госпиталях, а также и за содействие, постоянно оказываемое сестрам милосердия Крестовоздвиженской общины, объявлена благодарность от Ея Высочества Великой Княгини Елены Павловны, в рескрипт за № 2692. сентября 26. 1856 года. В память войны 1853-1856 г. получил бронзовую медаль на Андреевской ленте 1858 г. февраля 14-го. За благоразумную и усердную распорядительность по устройству причетнических зданий в казенных имениях Подольской Губернии, объявлена Министром Государственных Имуществ благодарность, о чем последовало циркулярное предписание Второго Департамента № 173. Марта 6-го 1858 г. за отличие и усердие по службе награжден орденом Св. Владимира 3 ст. 1858 г. апреля 17. за успешныя действия по взысканию податей с государственных крестьян в 1858 г., более против годового оклада, объявлено

Монаршее Его Императорского Величества благоволение, о чем последовало предписание Министра Государственных Имуществ за № 10, причислен к Министерству 1859 г. августа 10-го. Был в походах и делах 1812 года в Российских пределах противу французских соединенных войск в сражениях 15 июля при Корбине; 31 при с. Городецке и за оказанное при оном отличие произведен поручиком; Ноября 16 при с. Брилеве и Стахове, при удержании неприятеля на переправе через р. Березину, где ранен в правую руку пулею на вылет с раздроблением кости. Прикосновен к разсматриваемому Судебным Порядку делу о беспорядках по продаже хлеба из запасных сельских магазинов в Подольской Губернии, аттестовался способным и достойным. В отпусках был в 1816 г. на два месяца и на срок явился, в отставке был с награждением чином майора с 17 января 1821 по 31 октября 1825 г. Приказом Министра Государственных Имуществ 18 июня 1861 г. за № 46 уволен от службы, согласно прошению, с мундиром, присвоенным должности Управляющего Палатою. Во время служения его по Министерству Государственных Имуществ неподвергался случаям, лишающим его права на получение знака отличия безпорочной службы; в удостоверение всего вышеписанного и дан ему Г. Абазе, сей аттестат за моим подписанием и приложением казенной печати. С Петербург, сентября 5 дня 1861 года.

/на подлинном подписали/

Его Императорского Величества Всемиловитейшаго Государя моего Министр Государственных Имуществ, Председатель Департамента Уделов, Член Государственного Совета, Сенатор, Управляющий межевым корпусом, Генерал от Инфантерии, кавалер орденов Св. Владимира 1 ст. с мечами над орденом. Св. Александра Невского алмазами украшенного, Белого Орла, Св. Анны 1 ст. с Императорскою короною и Св. Георгия 4 ст. за 25 лет, Имеющий серебрянную медаль в Память войны 1812 г. и знак отличья безпорочной службы за ХХХ Муравьев, Директор В. Иславинов. Управляющий отделением Надворный Советник Буликов.

(М.П.)

Что настоящая копия аттестата выдано Действительному Статскому Советнику Г-ну Абазе, от слова до слова с подлинным верна в том Брацлавская Уездная Полиция подписом и приложением казенной печати удостоверяет. Август 31 дня 1862.

Sursa: *Arhiva Națională a Republicii Moldova*, fond 88, inventar 2, dosar 271, filele 2-2 verso-3-3 verso-4-4 verso-5-5 verso.

Traducere

ATESTAT

Deținătorul acestui act, Deistvitelinii Statnii Sovetnik Afanasi Andreievici Abaza, angajat al Ministerului Proprietăților Statului, după cum se vede din fișa de slujbă, descinde din dvoreni, are șaizeci și cinci de ani, ortodox de credință; cavaler al ordinelor Sf. Vladimir de gradul III; Sf. Ana, de gradul II, împodobit cu coroană imperială; Sf. Stanislav de gradul II; deține o distincție pentru slujbă conștiincioasă timp de XXXV ani; ordinul Sf. Vladimir de gradul IV pentru XXXV ani de slujbă conștiincioasă; medalie de argint „anul 1812” și medalie de bronz în memoria războiului din anii 1853-1856. Este căsătorit cu Aleksandra Novițkaia; copii lor – Vladimir, 34, Viktor, 27, Valerian, 27 și Aleksandr, 21 ani – dintre care Vladimir este în rezervă, Victor este porucik în Artileria Ecvestră (Konnaia Artileria), Valerian este în rezervă, iar Aleksandr este praporșcik în Polcul de Infanterie Nizovski; fiicele Elizaveta și Olga stau cu părinții; soția și copiii sunt de credință pravoslavnică. Are moșie de baștină în gubernia Kursk, uezdul Sudja, în satul Sverdlikovșcina, dispunând de 42 de suflete de țărani, de parte bărbătească. După încheierea studiilor în Corpul 1 Cadet, a intrat în serviciu în Polcul de Infanterie Tambovki, la două februarie, anul o mie opt sute douăsprezece, în calitate de podporucik; a fost avansat, la două decembrie o mie optsutedouăsprezece, în gradul de porucik; ștabs-kapitan, la 25 august 1816; kapitan, la 7 aprilie 1819. În conformitate cu Înaltul Ucaz al Măriei Sale Imperiale din 17 ianuarie 1821, a fost concediat în grad de maior, cu mundir și pensie, din pricina unei răni. La 31 octombrie 1825, a fost numit gorodnicii (șef al poliției – *n.n.*) în orașul Sudja; la 15 octombrie 1830 a fost numit de Comitetul uezdului Sudja responsabil de măsurile necesare pentru protecția contra epidemiei de holeră; la indicația Guvernatorului Militar al orașului Kursk și de la cel civil din Kursk, general-maiorul Muraviov și a altor mai mari, a fost detașat: a) la 13 decembrie 1835, în uezdul Lgov, pentru a recupera în teritoriu restanțele de impozite și dări către stat pentru anii trecuți; ca urmare au fost colectate până la 300 mii ruble; b) la 11 mai 1836, în uezdul Kursk, pentru a ancheta, împreună cu alți funcționari, crășmăritul ilegal practicat de locuitorii aceluia uezd și a îngăduinței membrilor Judecătoriei uezdului Kursk și a nacialnicilor (staroștilor – *n.n.*) sătești. În baza anchetei au fost identificați vinovații; v) la 1 decembrie 1836, în uezdul Rîlsk, pentru a recupera restanțele de impozit față de stat, în deosebi în cazul proprietăților moșierești. Ca urmare, au fost recuperate până la 70 mii de ruble; g) la 2 noiembrie 1836, în punctul temporar de recrutare din Oboiani, pentru a primi recruții; d) la 30 decembrie 1836, prin Înaltă poruncă, a fost detașat de către nacialnicul de ocrug (șef de district –

n.n.) în cinci uezduri, să corijeze contabilitatea în privința restanțelor față de stat și a averilor țăranilor de stat din gubernia Kursk și să supravegheze acțiunile comisiei responsabile de problema respectivă. Această sarcină a fost executată întocmai; e) la 1 iulie 1837, a fost detașat la Iarmarocul Korenaia, în calitate de polițmeister (șef al poliției – *n.n.*) provizoriu; j) la 12 august 1837, prin Înaltă poruncă, a fost detașat să coordoneze amenajarea a unor încăperi speciale, necesare în timpul transferului deținuților, prin orașele și satele de la hotarul cu gubernia Harkov până la cel cu gubernia Voronej, de-a lungul drumului principal al guberniei Kursk, prin orașele Belgorod, Korocia și Starii Oskol. Acestea au fost realizate în termen; z) la 10 septembrie 1837, a fost detașat în cinci uezduri ale Guberniei Kursk pentru a verifica pădurile împărătești. Această sarcină a fost îndeplinită întocmai; i) a fost detașat s-o întâmpinare și însoțească pe Alteța Sa Imperială, Marea Kneaghină Elena Pavlovna, de la hotarul guberniei Harkov până la cel al guberniei Voronej, prin orașele Belgorod, Korocia și Starii Oskol, primind din partea Majestății Sale mulțumiri personale pentru siguranța călătoriei; k) a fost detașat la Fabrica de postav din Glușkovo, pentru a ancheta litigiile dintre membrii *Comisiei privind afacerile grafului Potiomkin*, constituite la porunca Majestății Sale; sarcină realizată. La 1 august 1838, în conformitate cu indicațiile Direcției V a Cancelariei Personale a Majestății Sale Imperiale, a fost numit membru de rang inferior al comisiei guberniale din Oriol pentru a prelua proprietățile statului. La 31 decembrie 1838, pentru vechime în serviciu a fost promovată în cinul de Nadvornii Sovetnik. La 2 ianuarie 1839, a fost desemnat consilier în Departamentul Administrativ-gospodăresc al Camerei Proprietăților Statului a guberniei Oriol. La 22 august 1841, prin ordinul Domnului Ministru al Proprietăților Statului, a primit 428 de ruble și 88 kopeici, din contul premiilor acordate funcționarilor agenției Primului Departament al Averilor Statului, și, prin gramota sub nr. 844, distincția *Pentru XX de ani de serviciu impecabil*. La 3 noiembrie 1841 a fost numit administrator al Camerei Proprietăților Statului a guberniei Podolia. La 1 iulie 1843, în baza ordinului nr. 567 din 27 iulie a Domnului Ministru al Proprietăților Statului, i s-a oferit un adaos la salariu de 600 ruble pe an, pentru serviciu impecabil. La 13 august 1843, i s-a conferit, din mila Majestății Sale, Ordinul Sf. Stanislav de gradul II, pentru zelul manifestat în timpul serviciului și pentru eforturi speciale în administrarea proprietăților statului. La 13 decembrie 1843, a fost avansat în rang de Kolejski Sovetnik. La din 22 august 1844, prin gramota nr. 1979, i s-a conferit distincția *Pentru serviciu impecabil timp de XXV ani*, în locul celei anterioare. La 13 iulie 1845, i s-a acordat, de rând cu alții, premiul *Visociaișee Blagovolenie* [Înalta Favoare – *n.n.*] pentru încheierea cu succes a recrutării pe anul 1845 a odnodvortților apuseni. La 11 februarie 1846, i s-a conferit ordinul Sf. Ana de gradul II, pentru sârguința manifestată în serviciu și pentru eforturile depuse în darea în aren-

dă a moșiilor de stat (obrok – *n.n.*). La 28 iulie 1846, i s-a exprimat mulțumire (*Soverşennaia Priznatelinosti*) din partea Domnului Ministru al Proprietăților Statului pentru perceperea eficientă a impozitelor și veniturilor pentru anul 1845, provenite din administrarea averilor statului din gubernia Podolia. La 30 decembrie 1846, i s-a exprimat din nou recunoștință (*Soverşennaia Priznatelinosti*) din partea Domnului Ministru al Averilor Statului pentru perceperea cu succes a dărilor pe prima jumătate a anului 1846 de la țărani statului din gubernia Podolia. La 14 septembrie 1847, i s-a conferit premiul *Visociaișee Blagovolenie* pentru perceperea cu succes a dărilor pentru anul 1846 de la țărani statului. La 17 noiembrie 1847, din ordinul Majestății Sale, i s-a oferit un premiu bănesc de 606 ruble și 40 copeici, pentru faptul că a sporit venitul de pe moșiile statului date în arendă, din contul celor 20% din întreaga valoare moșiilor, care au fost plătite la licitație cu un preț dublu față de cel obișnuit. La 1 mai 1848, pentru slujbă impecabilă și sârguincioasă, din mila Majestății Sale, la propunerea domnului Ministru al Proprietăților Statului, cu acordul Comitetului Domnilor Miniștri, a fost avansat în cinul de Statni Sovetnic. La 22 august 1848, în locul vechii distincții, i s-a acordat, prin gramota nr. 774, o distincție nouă, *Pentru serviciu impecabil în decursul a XXX de ani*. La 24 octombrie 1848, printr-o circulară generală a Ministerului i-a fost exprimată sinceră recunoștință, precum și laudă din partea Domnului Ministru al Proprietăților Statului, pentru zel și sârguință deosebită în toate treburile administrării averilor statului din gubernia Podolia. La 10 noiembrie 1848, prin Ucazul Senatului nr. 47460, din 25 octombrie 1848, i s-a oferit premiul *Visociaișee Blagovolenie*, pentru perceperea cu succes, pentru anul 1847, de la țărani statului din gubernia Podolia, a unei sume mai mari decât impozitul anual. La 13 august 1849, cu permisiunea Luminăției Sale domnului Ministru al Proprietăților Statului, exprimată în instrucțiunea nr. 894 din 29 iunie 1849 a Departamentului II, i s-a acordat, alături de alți funcționari, un premiu bănesc în valoare de 200 ruble, pentru contribuția la sporirea veniturilor de pe moșiile statului date în arendă (obrocine stati – *n.n.*).

La 30 octombrie 1840, prin Înaltă poruncă a fost numit administrator al moșiilor grafului Mihail Potoțki. La 14 noiembrie 1849, prin circulara generală nr. 53 a Ministerului i s-au adus mulțumiri din partea Luminăției Sale Ministrul Proprietăților Statului, pentru realizarea cu succes a lucrărilor de construcție a bisericilor pe moșiile statului din gubernia Podolia. La 21 aprilie 1850, la propunerea Ministrului Proprietăților Statului și cu susținerea Domnilor Miniștri, din mila Majestății Sale Împăratul i s-a conferit titlul de cavaler al Ordinului Sf. Ana, de gradul II, împodobit cu coroană imperială, pe 21 aprilie [1850], ca răsplătă pentru slujbă dreaptă, credincioasă și utilă. La 11 decembrie 1850, prin circulara generală nr. 65 a Ministerului, i s-au exprimat mulțumiri din partea Ministrului Proprietăților Statului

pentru râvnă deosebită și vrednicie manifestată, în anul 1850, la înălțarea bisericilor pe moșiile statului; La 24 iunie 1851, i s-a oferit premiul *Visocaișee Blagovolenie* pentru perceperea impozitelor și arieratelor pe anul 1850 de la țărani statului din gubernia Podolia. La 22 septembrie 1852, pentru slujbă dreaptă și sârguincioasă timp de XXXV ani, a fost decorat cu Ordinul Sf. Vladimir, de gradul IV.

La 29 octombrie 1852, prin circulara generală nr. 45 a Ministerului, i s-au exprimat mulțumiri din partea Ministrului Proprietăților Statului pentru că, în 1852, a construit, eficient și ieftin, în 11 comunități sătești, magazine pentru provizii. La 16 martie 1854, Majestatea Sa Imperială i-a oferit *Visocaișee Blagovolenie*, pentru crearea cu succes a unei magazine mobile în gubernia Podoliei. La 21 aprilie 1854, prin Înaltă Poruncă nr. 76 dată, Departamentului Civil, pentru merite, începând cu 21 aprilie 1854, a fost avansat în rangul de Deistvitelinii Statskii Sovetnic. În locul vechii distincții, prin gramota nr. 461 din 22 august 1854, i s-a conferit o nouă distincție *Pentru excelență în serviciu timp de XXXV ani*. La 3 iunie 1855, prin decizia nr. 11546, comandantul-șef, generalul de infanterie Lidere i-a oferit, *Soverșennaia Blagodarnosti*, pentru grija specială și asistența acordată ostașilor răniți și bolnavi din spitalele militare provizorii, instituite prin Înaltă poruncă în orașelul Tulcin. La 26 septembrie 1856, prin rescriptul nr. 2692, Alteța Sa Imperială, Marea Kneaghină Elena Pavlovna, i-a aduse mulțumiri pentru grija manifestată față de răniții și bolnavii aflați în spitalele militare provizorii din Tulcin și pentru susținerea acordată permanent surorilor de caritate din comunitatea Înălțarea Sfintei Cruci (Krestovozvijenskaia). La 14 februarie 1858, i s-a acordat medalia de bronz în memoria războiului din 1853-1856, cu panglica Sf. Andrei. La 6 martie 1858, Ministrul Proprietăților Statului i-a adus mulțumiri, confirmate prin circulara nr. 173 a Departamentului II, pentru activitate rațională și sârguincioasă în vederea construcției, pe moșiile statului din gubernia Podoliei, a clădirilor destinate clericilor. La 17 aprilie 1858, pentru activitate exemplară și sârguincioasă în serviciu i s-a conferit Ordinul Sv. Vladimir, de gradul III. La 10 august 1859, pentru acțiuni reușite, în anul 1858, în vederea perceperii impozitelor în cantități mai mari decât suma anuală de la țărani statului, i s-a acordat *Blagovolenie* din partea Majestății Sale Imperiale, urmată de instrucțiunea nr. 10 a Ministrului Proprietăților Statului, în baza căreia a fost asociat ministrului.

A participat în campaniile și acțiunile desfășurate în anul 1812 pe teritoriul Rusiei împotriva armatelor franceze, la bătăliile din 15 iulie, de lângă Korbin și din 31 (iulie) lângă satul Gorodeciki și pentru că s-a distins în luptă a fost avansat în grad de porucic; a luat parte și la luptele din 16 noiembrie de lângă satele Brili și Stahovo, contribuind la reținerea dușmanului în timpul trecerii râului Berezina, fiind rănit de un un glonte ce i-a zdrobit osul mâinii drepte.

A contribuit la cercetarea în judecată a cazului privind delapidările în vânzarea grânelor din rezervele magaziiilor sătești din gubernia Podolia, manifestându-se ca o persoană capabilă și destoinică.

În anul 1816, timp de două luni, s-a aflat în concediu, revenind la timp; între 17 ianuarie 1821 și 31 octombrie 1825 s-a aflat în rezervă în grad de maior.

Prin ordinul nr. 46 din 18 iunie 1861 al Ministrului Proprietăților Statului, a fost eliberat din serviciu, în baza cererii, cu mundir și în funcția de Administrator de Palată. În timpul serviciului în cadrul Ministerului Proprietăților Statului nu a fost implicat în situații ce să-l fi lipsit de dreptul de a primi distincții pentru serviciul ireproșabil. Drept confirmare a tuturor celor menționate mai sus, i-am eliberat dumnealui, Domnului Abaza, acest atestat, cu semnătura mea și cu pece-tea oficială. S(ankt) Petersburg, 5 septembrie 1861.

/originalul a fost semnat de/

al Majestății Sale Imperiale Preamilostiv Stăpânitor, Ministrul Proprietăților Statului, Președintele Departamentului Domeniilor, membru al Consiliului de Stat, Senator, Conducător al corpului de hotare, General de infanterie, cavaler al ordenelor Sf. Vladimir, de gradul 1, cu spade deasupra ordinului, Sf. Aleksandr Nevski, împodobit cu diamante, Vulturul Alb, Sf. Ana, de gradul 1, cu coroană imperială și Sf. Gheorghe de gradul 4, pentru 25 de ani, posesor al medaliei de argint în memoria războiului din anul 1812 și distincției pentru serviciu ireproșabil timp de XXX ani, Muraviov.

Directorul V. Islavinov.

Administratorul secției, Nadvornii Sovetnik Bulikov.

(L.P.)

Poliția uezdului Brațlav confirmă, prin semnătură și prin punerea peceții oficiale, că această copie a atestatului emisă domnului Abaza, Deistvitelinii Statski Sovetnik, corespunde cuvânt cu cuvânt originalului.

31 august 1862.

SUMMARY

The filiation of Abaza family who went to Russia in 1711, following the Ruler Dimitrie Cantemir in his new homeland, during the eighteenth century – the middle of the nineteenth century was an almost exclusively military character. In the second half of the nineteenth century – the beginning of the twentieth century, some representatives of Abaza family held ranks and important duties in the military system of the Russian Empire (such as General Viktor A. Abaza, Admiral Alexei M. Abaza and so on). Antiquarian documents let to conclude the return of some Russian filiation Abaza descendents (such as Major Afanasii A. Abaza, Valerian A. Abaza etc.) in the mid of the nineteenth century in their old homeland and settled to live in Podolia and Bessarabia.